

JOHN M. FORD

DRAK,
JENŽ ČEKÁ

přeložil Richard Podaný

John M. Ford

Drak, jenž čeká

Z anglického originálu *The Dragon Waiting*,
vydaného nakladatelstvím Tor roku 2020 v New Yorku,
přeložil Richard Podaný.

Obálka TA/Orion Books.

Sazba Ivan Mráz.

Odpovědný redaktor Martin Šust.

Jazykový redaktor Viktor Janiš.

Korektorka Ludmila Böhmová.

Technický redaktor Milan Dorazil.

V roce 2024 vydalo nakladatelství Argo,
Miličova 13, 130 00 Praha 3,
www.argo.cz, argo@argo.cz,
jako svou 5 554. publikaci, 177. svazek edice Fantastika.

Vytiskla tiskárna Akcent.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-4451-2

Aktuality o našich titulech můžete sledovat
na www.facebook.com/argo.cz,
o fantastice na www.facebook.com/fantastikavargu

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas
Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví
www.firma.kosmas.cz

Úvodem

Scott Lynch

I. HAVRAN

Zahajujeme salónním trikem: John M. (Mike) Ford rozkládá po stole různé Byzance, s rozmáchlými kouzelnickými gesty nám je představuje a hýbe u toho obočím.

„Račte dále, lidé dobří, a pečlivě sledujte, jak to všechno zařídím. Nespouštějte z očí skutečné Konstantinovo město,“ říká a promíchává ta města. Mikovo obočí má dva mody operandi: poloviční Gandalf a plný Gandalf, ty se střídají jako páky na výhybce a on u toho rozmisťuje města před vámi (nebo přede mnou; předpokládejme vlastně coby referenční rámec, že pojem „vy“ v tomto případě obsahuje všechny entity ve vesmíru, které nebyly, nejsou a nikdy nebudou Mike Ford). Prsty se mu míhají, až jsou rozmazané, ale co provádějí s naší pozorností, upoutávají ji, anebo odpoutávají? A tady už máme Byzance, klenoty světa, města, kterým se říká Město.

Byzanc, kde upíři a čarodějové jsou skuteční. Byzanc, kde bylo křesťanství potlačeno a Iulianův náboženský pluralismus se natrvalo ujal, kde se rozšířily a zakořenily kultury oddané mysteriím, třeba ten Mithrův. Byzanc, kde se nikdy nerozvinul islám, takže nepřišel jeho nápor z jihu. Byzanc, kde se Francie nikdy doopravdy nestala Francií, protože Galie byla rozdělena mezi Říši na východě a Anglii na západě.

Byzanc, kde Řím sice padl, ale Říše se postarala, aby mejdan neskončil, a to na dalších tisíc let... nejméně.

Pět Byzancí, to minimálně, plus příslib dalších. A potom Mike provede cosi s prsty, anebo možná s obočími, a na stole je jenom jedna Byzanc.

„No kruci,“ řeknete si. „Parádní fígl. Všechny na jednom místě. Všechna ta města složená do jednoho.“

„Města?“ opáčí on.

Podíváte se dolů. Byzanc je pryč. Místo ní zbylo jen pár odstavců na kancelářském papíru, k tomu nějaké načmárané poznámky, několik tenkých řádek textu poházených po odřené a nerovné ploše stolu.

„Víc toho nebylo?“ špitnete. „Vyčarovat Město, tolik Měst, z takového ošuntělého materiálu. To jsi teda vytasil neskutečný fígl.“

„Hm. Vážně jsem udělal tohle?“ Mikova obočí se spustí jako žaluzie.

Natáhne ruku, lehounce vás jedním prstem poklepe po straně hlavy, pak se s úsměvem odvrátí. „Ty máš ale představivost, chlapče.“

II. ŽENICH

Jestli existuje něco jako „obdoba alba od Velvet Underground v oboru fantasy románů z osmdesátých let“, tak to právě držíte v ruce. *Drak, jenž čeká*, poprvé vydaný tiskem v roce 1983, se okamžitě stal kultovním předmětem; knihou, jež za sebou zanechávala brázdu ze samé fascinace a údivu a úžasu. Doufám, že aspoň jeden z těch pocitů se při čtení zmocní i vás. A co víc, doufám, že se vás zmocní všechny a všechny s vámi i zůstanou, jak se to stalo mnoha z nás, kteří jsme už vešli do téhle jeskyně, pocítili ohnivý kruh a přiučili se jednomu dvěma tajným stiskům rukou. Abyste mě nechápali špatně; vyhýbám se obloukem tvrzení, že si tuhle knihu zamilujete. Žádná z knih, co kdy byly napsány, nemá moc poskytovat podobnou záruku. Ale slibuji vám, že *Drak, jenž čeká*, je osobitý. Jedinečný. Tak velice, *velice* a proklatě neopakovatelný; nepokrytě flirtuje s každou tradicí fantasy, ale

po večírku si ani jednu z nich neodvádí k sobě domů, a přitom s nimi všemi dál zůstane ten nejlepší kamarád.

Je to alternativní historie, rámovaná důkladnou znalostí dějiště, posetá výmluvnými detaily a hutnými aluzemi. Je to suše hravá romantizace onoho dějiště, které se ale i tak daří udržet jednu nohu pevně na zemi. Drsnost je drsnost, nebezpečí je nebezpečí, svět má krev a choroby a přitažlivost na všech správných místech. Je to duševní tenisový zápas, při kterém britské legendy hrají proti říšským mysteriím a William Shakespeare dělá čárového rozhodčího.

Jsou tu intriky, nájemní vrazi, spiknutí, schůzky v hostincích – ta nejkvalitnější melodramatická kliše, s láskou ručně malovaná a naranžovaná pro naši potěchu. Je tu upír-puškař, který pálí ty nejlepší kameňáky. Dále je v *Draku*, *jenž čeká*, tolik námětů, větviček se zápletek a drtivých „co kdyby“, že by to stačilo jako podklad pro půltucet dalších románů, ale v tomhle jediném se jim všem nějak daří tancovat pospolu a ještě okolo nechat dost místa pro duchy svaté hned několika náboženství. To je další věc typická pro Mika Forda; naplnit svět tak, že div nepraská ve švech, a pak ho zanechat s mučivým pocitem, že jsme ho neprozkoumali dost. Byl to eklektický tulák poháněný jedním z nejukázněnějších rozmarů (nebo jednou z nejrozumnějších ukázněností), jaké kdy žánr spekulativní fantastiky poznal. U jeho děl nestačilo, že to bude O Něčem, muselo to být o početném shluku Něčeho, a taky nestačilo to vše nacpat do dostupného prostoru, i když i to by bylo dost působivé. Ta jeho O Něčem bylo třeba katalyzovat, aby konala viditelné i neviditelné divy, aby vydávala narativní ekvivalent Čerenkovova záření.

Když před vás Mike předloží odstavec textu, cítíte neviděné, vzdálené pnutí v zemi, cosi, co si jde za jinými záležitostmi. Dvojsmysly jsou tu standard, trojsmysly jsou rozcvička. Mike byl básník a všechno, co dělal, mělo hutnost poezie a sloužilo jako nosná struktura pro obsah v nepoznatelném množství rozměrů.

III. VOJÁK

Jaký to byl básník?

Když dovolíte, popíšu vám další vymazlené kouzlo.

Jsem slávychtivý. Co vy?

Představte si, že jsme se vypravili do vyšších poloh na svazích hory Helikón, že jdeme po prastaré stezce kolem rozbitých kamenů a všechno kolem je přímo zavšívěno spisovateli, my snaživci jsme tam všichni, autoři a básníci, co se shánějí po nějaké Múze, nebo aspoň po jejím náznaku. Všichni jsme se doplahočili až sem nahoru, zoufale doufáme, že na nás něco vyjukne zpoza stromu, že uvidíme velebnou stopu v prachu, cokoli. Tisícovky se nás poflakují tady nad hranicí lesa a každý má nějaký plán, dojemný příběh, nějakou mimořádně výhodnou nabídku. Všichni bychom byli rádi za nějaký ten doušek sladké inspirace z pramene Hippokrené. Všichni bychom rádi, aby nám z konečků prstů vycházely blesky a ty pak plynuly do klávesnic, jenže inspirace je vysoce konkurenční trh a nám to pořád ne a nejde. Nabízíme svoje naděje, sny, čas, peníze, pohrůžky, strachy, zdraví, životy, duše. A ani ň. Starý chrám na vrcholku je zamčený na několik západů a cedule na dveřích hlásá elegantním písmem:

Přijdu hned.

Náhle k nám z údolí nahoru dolehne nějaký zvuk, jenž přehluší slabé bečení ovcí. Je to motor auta! Je to John M. Ford v červeném sportáčku! Dokonce si i odsunul střechu! Uhání po rozbité stezce, šikovně se proplétá mezi kusy kamení a nakonec s tou károu smykem zastaví ve stínu starého chrámu. Dvakrát zatroubí, vystoupí z vozu a vyhodí do výšky klíče.

„Mám návrh,“ povídá. „Nechám tě řídit. Kam jen chceš a na jak dlouho chceš.“

Ty cinkající klíčky nedopadnou na zem. Přistanou v elegantní dlani, která tam ještě před chvílí nebyla.

Její majitelka, co já vím, která z nich to je, vklouzne za volant. Klíčky znovu zacinkají. Motor brumlá jako bouřkový mrak. Mike sedí na

místě pro spolujezdce a tváří se zpropadeně v pohodě. Řidička mu podá vavřínovou hůl a požádá ho, ať se jí o ni chvilku stará. Pak odburácejí po pradávné cestě, za nimi oblak prachu, a rozpráší nás nebohé demoralizované lovce Múz, co jsme tu zbyli. Mike zamává.

„Mizero jeden,“ ucedíte. Ale v tom slově není žádný jed. Jemu se prostě nedá nic vyčítat. Jednoduše věděl, co má říct, a tak to po celý zbytek života bude právě on, mimo všechny jízdny řády, neklidný, nevyzpytatelný a brilantní. Ovce už zase bečí. Mike zmizel kdesi v dálce. Tohle by klidně mohl být jeho autorský portrét, scéna, jak mizí v dálce a nechává nás ostatní mimo rámeček obrazu, jak si říkáme: „Jak to sakra dokázal?“

Tak takovýhle básník byl Mike Ford. Možná ten nejlepší ve své době a zemi, a rozhodně ten úplně poslední, kdo kdy věděl, kde vlastně skončí.

IV. LEV

V budování umělých světů jde o hodně víc než jen ctít měřítko na mapě, i když Mike se i o to staral se svrchovanou péčí. Z téhle péče pramení další z vybraných předností *Draka, jenž čeká*, totiž jeho syté a jiskřivé je ne sais quoi, něco, co byste snad mohli nazvat buketem, jenže pro mozek místo nosu. Už jsem se zmínil, že v tomhle fiktivním světě to Iulianus Moudrý neschytl oštěpem do břicha, když se vyhrnul do bitvy beze zbroje, jako se to stalo Juliánu Apostatovi v tom našem, a proto dokázal zastavit vzestup křesťanství, za nějž se zasazoval jeho předchůdce Konstantin. Východní říše v románu *Drak, jenž spí*, to je šílená mozaika sekt a náboženství, kde zákon nedává žádné víře přednost před žádnou jinou. Je mimořádné, že tahle kniha, zasazená do doby víc než tisíc let po zásadním dějinném rozdělení, navzdory tomu dokáže působit autenticky a s důvěrnou známostí středověce. Všechno, od slov, jež mají postavy na rtech, až po hodnoty, jež mají na srdci, od strohých hostinců ve Walesu až po rozverné večírky ve Florencii, nám

připadá *jak to má být*, přesně to odpovídá účelu a je to i v té pohanské knižní končině dost autentické, abychom při úvahách o tomhle příběhu postupně pozapomínali, že existuje slovo „alternativní“.

Pokud se opravdu přistihnete, jak zapomínáte, že Richard III. z bojiště u Bosworthu neodešel živ, nelamte si s tím hlavu, nejste v tom sami. Takhle přesně ten kouzelnický trik funguje, no ne? To Mike Ford tahá byzantského králíka z anglického klobouku. A kdovíjak s ním skončí na kouzelnickém stolku i Medicejští a Peredurové a Woodvillové. Nemůžete se u toho po očku dívat i do reálného světa, protože s tímhle očmi nemají co dělat.

Tak že by spíš to obočí? Hmm.

V. PERŠAN

John M. Ford zemřel náhle a nesmírně předčasně (*kdykoli* by bylo předčasně) v roce 2006 a zanechal po sobě právně neplatnou závěť, která odpálila jeho literární pozůstalost jako rachejtli. Už se zdálo, že řízením strašného osudu tahle situace potrvá, že většina jeho díla zůstane zablokovaná a legální reedice nebudou možné až do doby, kdy vyprší autorská práva, což by nastalo krátce po oslavách třístých narozenin Spojených států amerických. Ale někdy si světlo prorazí cestičku tmou. Někdy se lidé začnou vyptávat a šetrně rozvazovat uzlíky minulých nedorozumění. A šťastný konec té snahy držíte v rukou, je to tohle zbrusu nové vydání literárního pokladu, jež vyšlo s požehnáním Mikovy rodiny a díky nezdočnému odhodlání jeho přátel a čtenářů.

Nikdy jsem Mika nepotkal osobně (lítost se, z definice, dostavuje pozdě). Byl jsem zelenáč a neměl jsem páru, o co přicházím. Příznivé okolnosti v životě a kariéře mi od té doby přihrály přátelství mnoha lidí, kteří ho měli rádi, a s tím i možnost jejich očima zahlédnout jeho přízrak. Víím, že není moje poslání, abych na těchto stránkách budoval nový epitaf, ale pořád jsem našťvaný, že jsem Mika ztratil dřív, než jsem ho poznal, a zoufale toužím vám ho vylíčit těmi nejpřiléhavějšími

slovy, na jaká se zmůžu, a jaká on zaslouží. Jak by takový minimálně patričný památník vypadal? Možná mrakodrapu podobný paprsek palčivého světla, který se snáší z nebes, dost jasný a žhavý, aby měnil olovo v páru? Dokážu napsat něco odpovídajícího? Co mám v porovnání s ním napsat, abych něco takového vyrobil?

Představme si, že stojím na prázdném poli. Sbírám všechno, co mám, všechnu palebnou sílu v hlase. Zvedám lupu, vyvolávám průsvitný úponek žáru. Jsem jako malý kluk, co vytváří paprskomet ze dvou prstů. „Bang bang,“ mohl bych klidně říkat. „Bang bang.“

Pak pozvednu zraky.

A u všech Bohů, je to tam. Půl míle široké, dopadá to jako kopí až z míst, kde se modrá prolíná s černou, je to jako tavené zlato a zmítá se to oparem z horka. Světelný sloup. Poslední možná připomínka vesmíru, že kdy zašterchal kalíškem s kostkami a pak hodil něco tak dobrého, jako byl Mike Ford.

Ale já to tam nedal.

Samozřejmě. *Samozřejmě*. Mike se poflakuje na druhém konci toho gigantického zlatého kopí protínajícího nebe a něco si čmárá na zadní stranu staré mapy koupené u benzinky. Nikdy mě nepotřeboval, abych mu psal nějaký směšně žhnoucí literární epitař. Kdovíjak si jeden takový vyrobil předem, když mu z vlastního rozmaru připadlo, že by měl, a on se tam tyčil, dokud nepřišel čas, aby si ho všimli i další lidé. Ta nejtypičtější představitelná fordovina.

„Miku!“ křiknu. „Ahoj! Nikdy jsme se neviděli, ale sem tam stávám před zrcadlem a snažím se přesvědčit sám sebe, že jsem kdovíjak zdědil dva kousky ze tvých obočí. Jak jsi heršvec věděl, že budu přesně v tomhle odstavci potřebovat duhově zářící zlatý paprsek přemosťující zemi a nebe?“

„Hm, myslíš tohle?“ Mike se letmo podívá po tom obřím tetelení a zase udělá něco s obočím. Ale ano, opravdu vlastním nad očima dva rozverné křížem rostoucí chlupy, na každé straně jeden, jako dvojici maličkých náhodných úletů z ruky roztržitého kreslíře, jenže Mikovo

obočí je oproti obočí běžného smrtelníka čímsi, čím je Kirbyho komiksová pěst proti běžné lidské pěstičce. „Na mou duši nemám ani ponětí, kdy a proč jsem to tam dal. Možná si na to časem vzpomenu.“

„Cože? Tak počkat. To mě taháš za fusekli? Zkoušíš na mě ten svůj figl s dvojitým klamem a znejistěním a s přenesením zodpovědnosti za řešení záhad na druhé? Na mě? Zrovna když ti píšu?“

„To jsou samé zajímavé otázky, na mou věru.“ Mike se usměje a rád bych si myslel, že ne jen proto, že mu píšu. „Teď zrovna se ale nemůžu soustředit. Dodělávám takovou drobnůstku s názvem *Padesát dalších zábavných věcí, které jde udělat s vavřínovou holí*. Jsem na čtyřiceti sedmi. Možná bych ti mohl napsat doušku, až to budu mít hotové.“

„Anebo,“ já na to, „je tohle ta část, ve které mi poklepeš na hlavu a povíš mi, jakou mám představivost, a tím budeš implikovat, že se z tvých scénických poznámek jen snažím vyčarovat něco velkolepého a nemožného? Jako třeba tahle tetelivá zářivá nesmírnost –“

„Vypadá to, jako že jsi vlastní vinou zabředl do situace, kdy přecházíš nejen z bláta do louže, ale pak zase z louže do bláta. Ostatně... o jaké zářivé nesmírnosti mluvíš?“ Mike vzcnosně mávne jednou rukou. Obrovský památník ze zlatého plamene je fuč, zmizel už před nějakou dobou. Místo něj tam je jen maličká poznámka nadrásaná do růžku mapy koupené na benzince. Stojí na ní:

[Nějaká slova] a [co do nich vložíš sám]

A on už mizí v dálce.

Jak tohle sakra udělal?

VI. SLUNEČNÍ BĚŽEC

Teď, když už máme za sebou dvě dekády jedenadvacátého století, je asi poctivé si říct, že jsou určité tvary a vzory, které se v komerční fantasy dají očekávat víc než jiné, a lidem, kteří jsou praxí dostatečně

vycvičení k podobnému stylu čtení, dost možná bude četba *Draka, jenž čeká* připadat v některých ohledech náročnější. Protože ta kniha si moc neláme hlavu s jednoznačnými řešeními.

Vlastně se, co se tohoto románu týče, dá spíš říct, že taková řešení snad ani neexistují. Je jistý styl konceptuálně neprůstřelného prozaického vyprávění, který až hraničí s determinismem a v němž jsou všechny příslušné systémy vysvětleny, všechny síly vykresleny, všechny dopady jasně vyznačeny a před poslední stranou všechny otázky transparentně dořešeny. Musím vám oznámit, že pravým opakem toho je souhrn beletristického díla, který si můžeme vymezit asi jako „všechno, co kdy napsal Mike Ford“. Tady nehledejte věty a odstavce sesvorkované tak úhledně k sobě, aby mezírkami nemohlo nic propadnout. Mikeovo dílo je mezer plné, a jsou to mezery prvotřídní kvality. A to, co trhlinami v superstruktuře prozařuje? To je světlo, přátelé.

Jak řekl sám Ford roku 2002 při rozhovoru s Fredem Bushem a Mary Anne Mohanrajovou: „Zdá se mi, že ideální je odehrávající se věci jen ukázat, ale nechat na čtenáři, aby si sám rozhodl, co znamenají. Někdy se čtenář rozhodne pro něco odlišného, než co měl v úmyslu autor; to ale rozhodně platí pro všechny snahy empiricky rozluštit realitu.“

To neznamená, že *Drak, jenž čeká* je nesrozumitelný. Ani zdaleka; popsal bych ho jako hladce odsypající čtení precizně provedeného textu. V historické beletrii se najdou jistá vynikající díla, jež byla podle všeho vystavěna na předpokladu, že hodit čtenáře do hluboké vody a držet ho pod hladinou za pomoci pěkných pár metrů oliva je metoda nezbytná k tomu, aby si nechali narůst žábry. Napadají mě třeba romány Patricka O'Briana z cyklu o Aubrey a Maturinovi, a taky Lymondovy letopisy od Dorothy Dunnettové. Oboje mám velmi rád, ale uznávám, že jejich osobité křivky učení mohou být dost strmé. Mike je ve všem esoterickém stejně zdatný, ale hraje s tím jinou partii.

V branži se našlo jen pár dalších autorů, kteří jsou nebo byli s to se konzistentně vyrovnat Fordovi, pokud jde o jemné obrábění textu. Ford sice budoval příběhy a témata jako kouzelník nebo impresárió,

ale věty řezal jako chirurg. Jeho odpor ke zjemňování vlastní prózy vysvětleními vedl k pozoruhodné informační hustotě textu; znovu a znovu u něj najdete krátké věty nebo bleskové popisy, které odvedou práci za neviděné stránky textu. Je to velice evokativní technika, která dobře vytváří atmosféru. V popisu lidských povah je mučivá, ba až strašidelná. Ford psal jak scény nabitě dějem, tak i ležérní rozhovory s elegantní úsporností, jíž se podobal mistru bojových umění, jací existují jen ve vymyšleném světě, kde klidně přemáhají jakéhokoli protivníka jediným precizním pohybem zápěstí, jediným nečekaně smrtícím bodnutím malíčkem. Vychutnejte si jeho prózu, převalujte jeho věty v mysli znovu a znovu, hledejte vše neřečené a nenapsané, což v mnoha případech přináší potěšení stejně záměrně naplánované jako to, co bylo tiskařské černi svěřeno.

A pokud si někdy budete připadat ztracení, vydržte, pro všechno světlé a krásné, *vydržte*, protože je jen pramálo románů, které vás, pokud to uděláte, odmění tak bohatě a hluboce jako tenhle.

VII. OTEC

No a už jsme na konci. Poslední kouzlo. Vystoupali jste po stupnici mysterií.

Havran, Ženich, Voják, Lev, Peršan, Sluneční běžec, Otec. Dostalo se vám zjevení, a také příslibů a varování, byli jste ponecháni uprostřed tmy a kolem vás se svíral kruh větru a ohně. Nijak si nevsímejte krajně čilých obočí toho pána za ovládním přístroje, jenž vítr a oheň vyrábí. Patří to k představení. Zatímco jste čekali, šeptal jsem vám do ouška a vykládal jsem vám toho o *Drakovi, jenž čeká víc*, než jste potřebovali vědět.

A teď vám *Drak* poví sám o sobě méně, než byste kdy chtěli vědět, protože v jeho světě jsou mezery, mezery té nejvyšší kvality, a všechny je tam Mike instaloval ručně, aby jimi mohla prosvítat záhada. Bohužel vám musím říct, že se nikdy nedozvíte, která z těch roztroušených

Byzancí je nejreálnější, protože vy si teď klidně vlastními silami můžete prožít šestou Byzanc nebo sedmou a osmou a devátou a tak dále, až donekonečna. Čím víc budete číst mezi řádky, tím víc se bude objevovat řádků, mezi kterými jde číst. Tohle je vrcholné překvapení vašeho vzestupu až k úrovni Otce – že nakonec jste vlastně jenom horší Havrani než předtím.

„Co naplat,“ povídá Mike a klaní se odkudsi ze stínů. „Jeden nemůže provozovat mysteriózní kult, aby nerozbil pár vajec.“

Kšá. Leť si, kolego Havrane. Odleť z jeskyně. Zasněžení skončilo. A tady je něco velkolepého a znělého, co stojí za všechny údery, jež vašemu srdci zabere, než dočtete. Bylo to odříznuto od světa, na čas skoro nedostupné, ale je to tu zas.

Jděte a čtěte. Závidím vám. A až bude konec, až se entity tím velmi nezbytným způsobem zmnoží, až budou všechny stránky otočeny, ale potenciality budou dál rejdit kolem, pak jste viděli vše. A budete vědět lahodně méně, než jste věděli dřív.

Stejně jako já budete s to říct:

Mám tolik, tolik otázek.

Jak to kruci udělal?

Massachusetts, leden 2020

Impérium se nacházelo ve vnuceném pořádku; vizionářská oblast čirého světla okolo trůnu jen bzučela nebeskou činorodostí; sem i tam chodily postavy komořích, logothétů, nunciů...

Tito sídlili v Byzanci...

Avšak v mysli impéria se též nacházel jiný příběh než ten o grálu.

– Charles Williams: *Končina letních hvězd*

Historická poznámka

Ve druhém století po Kristu Lúkianos ze Samosaty napsal: „Kdekdo teď píše dějiny a já nechci o tu pranicí přijít.“ Načež se Lúkianos, proslulý posměváček, sebral a napsal fantastické dílo nazvané *Pravdivé příběhy*.

To, co zde následuje, je beletristické dílo, jež využívá historické postavy a kulisy po způsobu obvyklém pro drama. Některé události a všechny dialogy jsou vymyšlené, samozřejmě stejně jako nepokrytě fantastické prvky. Technických anachronismů je tu tak málo, jak vůbec bylo lze, i když některé z technologií nebyly v dějišti příběhu a v dané době známy.

Citáty uvádějící jednotlivé části pocházejí ze Shakespearova *Richarda III.* Jak tato hra, tak i mnoho dalších děl historických i jiných poskytly této knize atmosféru a detaily, ale veškerá interpretace postav, především onoho nejreinterpretovanějšího z anglických králů, je přirozeně moje vlastní.

Mým záměrem bylo pobavit, ne nastolovat otázky hodné kontroverze mezi historiky. Jak napsal před dvanácti stoletími Nennius, pokud někdo takový vůbec byl a pokud psal právě tehdy: „Předávám slovo tomu, kdo o těchto věcech ví více nežli já.“

JMF/1982